

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

[Avaleht](#) > Riigikohus: töötuskindlustushüvitisest ilmajätmine riivab omandipõhiõigust

Riigikohus: töötuskindlustushüvitisest ilmajätmine riivab omandipõhiõigust

11. mai 2017

Riigikohus tunnistas põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks piirangud, mis jätavad ilma töötuskindlustushüvitiseta inimesed, kes töise sissetuleku kaotamisel on äriühingu juhatuse liikmeks ega saa selle eest tasu.

Töötuskindlustus on töötuse kui sotsiaalse riski maandamiseks loodud süsteem, mis põhineb sundkindlustuse põhimõttel. Kindlustatuteks on töötavad inimesed, kes on kohustatud neile töö eest tehtud väljamaksetelt tasuma töötuskindlustusmakset. Kindlustatud riski realiseerumise – töise sissetuleku kaotamise – korral tekib kindlustatul õigus saada töötuskindlustushüvitist.

Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse § 6 lõike 5 punkt 4 ja töötuskindlustuse seaduse § 6 lõike 1 punkt 1 jätsid töise sissetuleku kaotanud kindlustatu ilma õigusest saada töötuskindlustushüvitist ainuüksi põhjusel, et ta on äriühingu juhatuse liige (sh prokurist, täis- või usaldusühingut esindama volitatud osanik, välismaa äriühingu filiaali juhataja või mitteresidendi muu püsiva tegevuskoha juht).

Riigikohus selgitas lahendis, et seadusandjal on avarad võimalused valida, milliseid vahendeid kasutada sotsiaalsete riskide maandamiseks, kuid sundkindlustusel põhineva süsteemi kasuks otsustades on seadusandja oma valikuvõimalusi oluliselt piiranud. Õigus kindlustushüvitisele on rahaliselt hinnatav õigus, mida kaitseb omandipõhiõigus (PS § 32). Kuna põhiõiguse riive peab olema põhiseadusega kooskõlas, ei ole lubatud luua meelevaldseid tingimusi hüvitise maksmise piiramiseks.

Riigikohus leidis, et nende kindlustatute puhul, kes ei saa äriühingu juhatuse liikmeks oleku eest tasu, on kindlustatud risk realiseerunud, mistõttu riivas hüvitisest ilmajätmine intensiivselt nende inimeste põhiõigusi. Kuna riive eesmärgina välja toodud vajadus vältida töötuskindlustuse süsteemi kuritarvitamist ei olnud kohtu hinnangul piisavalt kaalukas, tunnistas kohus vaidlusalused sätted osaliselt põhiseaduse vastaseks ja kehtetuks.

[OTSUS 3-4-1-17-16](#) [1]

Merje Talvik
Kommunikatsiooniosakonna juhataja
Riigikohus
Tel. 7309042; 5333 9846

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-tootuskindlustushuvitisest-ilmajätmine-riivab-omandipohioigust>

Lingid

[1] <http://www.riigikohus.ee/?id=11&tekst=222583731>